

RAYMOND CARVER

RAYMOND

CARVER

SLON A DVACET POVÍDEK

...myslel na zátku, která mu ještě
stále ležela u špičky boty. Aby ji
zvedl, musel by se sehnout a stále
přitom držet vázu. Udělá to.
Předklonil se. Aniž pohlédl dolů,
natáhl ruku a sevřel zátku v dlani.

VOLVOX GLOBATOR

Raymond Carver

**SLON
A DVACET POVÍDEK**

Povídky

VOLVOX GLOBATOR

Raymond Carver

Slon

Přeložil Jiří Hrubý

Translation © Jiří Hrubý, 2013

copyright © Raymond Carver, 1988, Tess Gallagher 1989

Ten stories from *Call If You Need Me*:

copyright © Tess Gallagher 2000

One story from *Furious Seasons And Other Stories*:

copyright © Raymond Carver, 1968, 1970, 1974, 1975, 1976, 1977, 1989,

Tess Gallagher, 2009

Four Stories from *Fires*:

copyright © Raymond Carver 1968, 1969, 1970, 1971, 1973, 1975, 1976,
1977–83, 1984–1988, Tess Gallagher 1989, 1990, 1991, 2000, 2001–2009

All rights reserved

ISBN 978-80-7207-898-1

ISBN 978-80-7511-275-0 (epub)

ISBN 978-80-7511-276-7 (pdf)

IDYLA

Když vyšel z bistra, už nesněžilo a obloha nad kopci za řekou se projasňovala. Chvilí postál u auta, protáhl se, dveře držel pootevřené a při zívání do úst nabral chladný vzduch. Měl dojem, že ho téměř ochutnává. Vklouzl za volant a vjel zase na silnici. Bylo to jen asi hodinu jízdy, takže odpoledne ještě bude mít pár hodin. K tomu zítřek. Celý den. Skvělé bylo už jen na to pomyslet.

V Parke Junction přešel přes řeku a odbočil na cestu k chatě. Huňaté, sněhem obtěžkané stromy rostly hned u cesty. Strmé bílé kopce se po obou stranách ztrácely v mracích, takže se nepoznalo, kde končí kopec a kde začíná obloha. Připomínalo to čínské krajinky, které v té době obdivovali v Portlandu. Moc se mu ty obrazy líbily. Bylo to něco jiného. Tak nějak to řekl Frances, ale ona si pochopitelně nebyla jistá. Škoda že nejela taky. Při té myšlence si poposedl a rukou si přešel přes bradu.

Dorazil tam krátce před polednem. Napřed viděl chatky nahoře na kopci a teprve pak, když cesta přestala stoupat, i hlavní budovu. Zpomalil, dokodrcal na pískem vysypané parkoviště a zastavil kousek od vchodu. Stáhl okénko, chvíli jen tak seděl a rameny tlačil do opěradla. Na chvíli zavřel oči. Světlečervený neon blikavě oznamoval *Castlerock*. Pod neonem bylo lakem krasopisně připsáno „Luxusní chaty – RECEPCE“. Posledně tu byli s Frances, na podzim to byly tři roky. Zůstali na tři noci, v tišině po proudu tehdy chytil pět krásných kousků. Jezdívají sem často, dvakrát nebo třikrát za rok. Otevřel dveře a pomalu vystoupil – měl ztuhlou šíji i záda. Strčil si ruce do kapes bundy; ztěžka šel přes jiskřivý zmrzlý sníh a vystoupal po dřevěných schodech. Nahoře si očistil boty od sněhu a bláta a kývl na dvojici, která právě vycházela ven. Všiml si, jak muž svou partnerku na schodech přidržoval za paži. Vytáhl si zip až nahoru, stáhl bundu přes kalhoty a teprve pak otevřel dveře.

Uvnitř bylo šero, vonělo tam hořící dřevo a smažená šunka, odněkud cinkaly talíře. Opřel se o dveře a snažil se přivyknout přítomnosti. Trochu to tam přestavěli. U stěny po jeho pravici byl pult a stolky už tenkrát, teď ale u dveří přibýly stojánek s pohlednicemi a automat na barevné kulaté žvýkačky. Položil ruku na skleněnou desku, takže zakryl nálepkou Klubu lvů. Nalevo byly ve vitríně kožené kabelky, boty na vysokých podpatcích, kožené peněženky a několikery mokasíny. A nahoře na vitríně indiánské korálkové náhrdelníky a náramky, kousky zkamenělého dřeva. Pamatoval se, že tam býval krb, ale teď ho zřejmě zakryli nebo s ním něco udělali. Postoupil ode dveří, prošel kolem všech vystavených věcí, ale už se na ně ani nepodíval a přistoupil k pultu. Nasedl na stoličku jako na koně: přehodil nohu a zadek mu přečuhoval. Vůbec ho nenapadlo, jak to bude vypadat – došlo mu to, teprve když tak seděl. Opatrně se rozhlédl. Dva muži o pár stoliček dál přestali hovořit a dívali se na něho. Byli to lovci, červené čepice a bundy měli položené na stolku za sebou. Čekal, protahoval si prsty, zlatý snubní prsten si posunoval ke kloubu a zase zpátky a uvědomil si, jak ho má volný.

„Jak dlouho už tu jste?“ zeptala se ho dívka a trochu se mračila. Neslyšně k němu přišla z kuchyně.

„Jen chvíli.“

„Měl jste zazvonit, já vůbec netušila, že tu jste!“ Při řeči se jí v ústech leskla horní i dolní rovnátka.

„Měl bych u vás mít zamluvenou chatku. Někdy minulý týden jsem posílal pohled.“

„Tak to musím zajít pro paní Mayeovou. Pro kuchařku. Má chatku na starost.“ Vykročila směrem ke kuchyni. „Já o tom nevím. Nic mi neřekla. Víte, my chatky přes zimu většinou nepronajímáme.“

„Ale já vám poslal pohled.“

S vrznutím se k ní na stoličce natočil. Oba muži se otočili a zase už se na něho dívali.

„Tak já jdu pro paní Mayeovou,“ řekla.

Třel si ruce a cítil, jak mu hoří tváře. Nad pultem visela velká reproduktory Frederika Remingtona: vrávorající, vyděšený bizon a indiáni s nataženými luky.

„Pane Harolde!“ Přicházela starší žena, malá a šedovlasá, s mohutným poprsím a silnou šíjí, pod bílou uniformou jí prosvítalo spodní prádlo. Rozvázala si zástěru a podala mu ruku vybledlou mytím nádobí.

„Moc rád vás vidím, paní Mayeová.“

„No málem jsem vás nepoznala, pane Harolde. Nevím, co to s tou holkou někdy je... Edith je moje vnučka. Teď se o to tady stará moje dcera s manželem.“ Sundala si zamlžené brýle a s úsměvem je otírala.

Podíval se na naleštěný pult a přejel prsty přes chladivé žilkované dřevo.

„Kde jste nechal paní?“

„Tenhle týden se necítila dobře. Nevím...“ Přeshlápl a podíval se jí na bradu.

„To mě teda moc mrzí! Hezky jsem to tam pro vás dva nachystala. Třeba by jí pobyt tady prospěl. Je to zvláštní, ale někdy se člověku udělá líp už jen díky změně prostředí.“ Položila zástěru za pokladnu. „Edith! Odvedu pana Harolda do jeho chatky! Musím si jenom, pane Harolde, vzít kabát.“ Dívka jí neodpověděla, ale objevila se v kuchyňských dveřích a dívala se, jak odcházejí.

Venku vysvitlo slunce a jas ho úplně bodal do očí. Pomalu za ní sestupoval po schodech a přidržoval se zábradlí.

„To slunce je nepříjemné, že? Ale svítí tento týden poprvé.“ Zamávala nějakým lidem, kteří kolem projeli v autě.

Minuli benzinovou pumpu, zamčenou a zasněženou, a kůlnu, na jejíchž dveřích visela cedule PNEU. Rozbitými okny zahlédl hromady pytlů, staré pneumatiky a barely. Bylo jasné, že je tam vlhko a zima, uvnitř byl navátý sníh, napadal na rozbité sklo na parapetu.

„To kluci,“ vysvětlila. Zastavila se a ukázala na rozbité okno. „Pořád nám škoděj. Je jich celá parta, běhají sem z toho stavebního tábora dole.“ Potrásla hlavou. „Chudáci mrňaví. Copak je to pro děti nějaký život? Takhle se pořád stěhovat... Jejich tátové stavějí přehradu.“ Odmkla chatku a zatlačila do dveří. „Dopoledne jsem vám tu zatopila, abyste tu měl příjemně.“

„Tak to moc děkuju, paní Mayeová.“

Bylo tam velké dvoulůžko s obyčejným přehozem, toaletka a psací stůl – v obýváku odděleném od kuchyňky dřevěným, jen do pasu sahajícím přepažením. Umyvadlo, kamna na dřevo, dřevěná truhla, stará lednička, stolek s voskovaným ubrusem a dvě dřevěné židle. Dvoje dveře vedly na záchod a verandičku, kde si mohl sušit prádlo.

„Vypadá to moc pěkně,“ poznamenal.

„Trochu jsem to tu uklidila. Kdybyste, pane Harolde, cokoliv potřeboval...“

„Teď určitě ne, uvidím, až sejdu dolů.“

„Tak už vás tu nechám. Určitě jste po dlouhém řízení unavený.“

„Měl bych si asi donést věci.“ Zavřel dveře, takže se ocitli na verandě a hleděli do údolí. Vyndal z krabičky cigaretu. Na jednom konci ji olízl a dal si ji do úst.

„To je teda škoda, že paní nemohla,“ dodala. „Jako by takhle něco chybělo.“

Stáli téměř na úrovni ohromného černého skaliska, místy zasněženého, které vystupovalo ze svahu za silnicí. Někdo občas tvrdil, že v něm vidí hrad. Vyndal si cigaretu z úst a paní o krok ustoupila. „A jak berou ryby?“

„Někomu berou, ale teď se spíš střílí. To víte, sezona vysoké.“

Vyjel s autem, jak nejvýš to šlo, a začal vykládat věci. Jako poslední vyndal půllitrovku skotské z přihrádky. Postavil lahev na stolek, ale potom ji odnesl na odkapávací desku – to když na stolku rozložil krabičky s olůvky, stříbrnými háčky a masivními červenými a bílými muškami. Seděl u stolu a kouřil, před sebou otevřenou krabici s rybářským náčiním, všechno to tam bylo pěkně naskládané na svém místě, mušky a olůvka. Oběma rukama zkoušel pevnost vlasce a vázal návnady na odpoledne, byl moc rád, že se vypravil. Ještě ho do večera čekalo několik příjemných hodin. A potom celý zítřek. Už se rozhodl, že si lahev schová, až se večer vrátí, a zbytek pak na zítřek. Jednou se mu zdálo, že něco zaškrábalo na dveře, a tak vstal od stolu, aby se podíval, ale nic tam nebylo. Jen strmé běloskvoucí kopce a borovice od

pohledu odumřelé. Nahoře zatažená obloha a hodně dole u silnice pár budov a aut. Pořád ještě měl spoustu času, takže by se mohl na chvíli natáhnout. Stejně to těsně před setměním bude nejlepší. Dolů může sejít třeba tak za hodinu. Zavřel dveře a zkontroloval kamna, pak se začal svlékat. V trenýrkách našlapoval po studené podlaze, sklídl věci ze stolu a zalezl pod studenou deku. Celý se třásl. Chvilí se zavřenýma očima ležel na boku, s koleny přitaženými k bradě, aby se zahřál. Pak se otočil na záda a hýbal prsty u nohou. Mrzelo ho, že tam není Frances – měl by s kým si povídat.

Otevřel oči. V místnosti byla tma. V kamnech neznatelně praskalo, žár na zeď za nimi vrhal mihotavé červené světlo. Vleže se snažil zaměřit na okno – nevěřil, že je venku opravdu tma. Zase oči zavřel, obrátil se a pomalu natahoval nohy. Chtěl si zdřímnout jen tak na hodinku. Otevřel oči a ztěžka se posadil na kraji postele. Oblékl si košili a natáhl se pro kalhoty. Podlaha byla pořád studená. Šel do koupelny a vymočil se, pak si studenou vodou opláchl ruce a obličej. Vrátil se do kuchyně a kroutil hlavou, snažil se zbavit tupého pocitu. „Krucinál!“ ulevil si a mlátil věcmi v příborníku, vyndával konzervy a zase je vracel na místo. Ohřál kafe a vypil dva hrnky, a pak si řekl, že sejde dolů na něco pořádného. Vklouzl do filcových bot, vzal si bundu a chvíli hledal baterku. Pak vyšel ven.

Mrazivý vzduch ho štípal do tváří a ucpal mu nos, bylo to příjemné. Na cestě to klouzalo, ale podle světél bistra věděl, kudy jít. Opatrně našlapoval. Kývl dívce Edith na pozdrav a sedl si do boxu u konce pultu. V bistru nikdo nebyl, z kuchyně se ozývalo rádio.

„Máte zavřeno?“

„Tak nějak. Zrovna uklízím na zítřek.“

„Takže k jídlu už nic nedostanu.“

„No něco bych vám donést mohla.“ Přinesla mu jídelní lístek a sklenici vody.

„Je tu, Edith, paní Mayeová?“

„Je nahoře u sebe. Potřebujete něco?“

„Víc dřeva. Na ráno.“

„Dřevo je vzadu.“

Na jídelním lístku ukázal na šunkový sendvič s bramborovým salátem. „Dal bych si tohle.“

Čekání si krátil tím, že na stole před sebou kroužil slánkou a pe-přenkou. Škoda že si raději nevzal jen mléčný koktejl a sendvič do chatky. Přinesla mu talíř a pak tam dělala všechno možné: dosypá-vala do cukřenek, doplňovala ubrousky a občas se na něho podívala. Mrcha jedna. Pak před ním vlhkým hadrem setřela drobky. Seděl s rukama složenýma na břiše a pozoroval hadr, jak klouže po stole a nechává za sebou mokré proužky.

Položil na stůl peníze a odešel postranními dveřmi za dům, kde si do náruče naskládal zmrzlá polena. Pomalu, téměř šnečím pohybem se sunul ke své chatce. Jednou se ohlédl a viděl, jak se za ním dívá kuchyňským oknem. Když před svými dveřmi hodil polena na zem, úplně ji nenáviděl.

Dlouho ležel na posteli a četl si starší čísla časopisu *Life*, která mu tam paní Mayeová nechala. Přišla na něj ospalost, a tak vstal, všechno sklidil z postele i stolu a věci na ráno si nachystal do rohu. Ještě jednou hromádkou prošel, aby měl jistotu, že nic nezapomněl. Měl rád věci uspořádané, nechtělo se mu ráno vstát a hned se dát do hledání nějaké drobnosti. Vzal si lahev, přidržel ji proti světlu a nalil si do hrnku. Ten si přinesl k posteli a položil na noční stolek. Zhasl a chvíli se u okna škrábal, pak zalezl do postele. Ještě mu zbýval celý zítřek. Nebo že by dnešek?

Vstal tak brzy, že v chatce pořád ještě byla skoro úplně tma. Kamna přes noc vyhasla a teď mu šla pára od úst. Kamna prohrábl a přihodil pár polínek. Udělal si tři sendviče s arašídovou pomazánkou, zabalil si je do voskového papíru a spolu s několika sušenkami strčil do kapsy bundy. Nepamatoval se, kdy naposledy vstal tak brzy. K snídani vypil skoro litr kakaa – stál ve vlněných ponožkách u odkapávací desky a pil. U dveří si natáhl vysoké rybářské boty.

Venku bylo šedé šero, těsně před rozedněním. Mraky seděly na vrcholcích hor i v dlouhých údolích, cáry mlhy se válely nad stromy. V chatě dole se nesvítilo a kromě dodávek s reklamou na boku tam

neparkovala žádná auta. Po kluzké, ušlapané cestě pomalu sestupoval k řece. Sotva byl takhle brzy někdo vzhůru, což ho těšilo. Z jednoho z bočních údolí za řekou se ozvaly výstřely. Spočítal je: sedm, osm. Lovci už vzhůru byli. Taký jeleni. Napadlo ho, že stříleli ti dva lovci, co je včera viděl v chatě. Na sněhu neměli jeleni moc šanci. Pozorně sledoval cestu. Pořád klesala a za chvíli se ocitl v hustém lese a sněhu měl po kotníky.

V lese byl sníh navátý kolem keřů a vznikly tam zmrzlé groteskní tvary. Při chůzi se ale moc nebořil. Pod botami mu ve sněhu křupalo borové jehličí. Pořád ještě mu od úst stoupala pára. Těžký prut třímál před sebou – když se musel prodírat křovím nebo se skrčit pod nízkými větvemi. Držel ho pod paží jako kopí. A někdy – když byl ještě kluk a sám rybařil dva i tři dny za sebou – takhle prut nosíval, i když tam žádné keře a les nebyly, třeba jen svěží louka, a on si představoval, jak se na kolbišti řítí proti svému rivalovi. Z hustého kraje lesa na něj pokřikovaly sojky. Když utichly, pořádně od plic něco zahalekal. Dostal ze sebe vzdor, až ho zabořilo na prsou, a křičel na káňata bez ustání kroužící nad loukou. Slunce a na obloze krajkový mráček, vzdálené jezero s přístřeškem na břehu. Zelená voda byla tak průzračná, že bylo vidět pět šest metrů do hloubky – až tam, kde začínala opravdová hlubina. Za stromy už slyšel řeku. Pěšina zmizela. Chtěl sestoupit k řece, ale zapadl do návěje až nad kolena a začal panikařit. Škrábal se ven a rukama hrabal ve sněhu, chytal se šlahounů okolo.

Už od pohledu byla voda příšerně ledová: stříbřitě zelená, louže na balvanech při břehu byly zamrzlé. Před časem chytal o hodně dál po proudu, ale tehdy to bylo úplně jiné – tady se po kamenech nedalo chodit, byly ostré a kluzké. Tenhle úsek byl peřejnatý. Šel ještě dál až tam, kde se řeka zklidnila. Tekla pomaleji a byla hlubší, při troše štěstí se tu možná dalo něco chytit. Na druhém břehu, asi třicet metrů daleko, byla zmrzlá žlutá plážička, ale nedalo se tam dostat. Vylezl na ojíněnou černou kládu a rozhlížel se. Všude kolem byly vzrostlé stromy a vysoké bílé hory v mracích. Byl by to hezký obraz – jak se tam pára vznášela nad řekou. Měl pocit, že snad ani nemá

chuť na cigaretu. Seděl jen na kládě, komíhal nohama a protahoval vodiči vlasec. Navázal jednu z návnad, které si připravil večer. Když měl všechno nachystané, svezl se z klády. Vyhrnul si nové holínky, jak nejvýš to šlo, a přezkami si je připnul k opasku. Pomalu se brodil, zatajoval dech, protože voda byla jako žiletky. Voda se do něho opřela, čeřila se kolem, holínky se mu přísály na nohy. Zůstal stát. Pak se vydal ještě o kus dál. Uvolnil pojistku navijáku a pěkně nahodil proti proudu.

Když byl s tůní hotov – bez jediného úlovku zůstal na jednom místě nezvykle dlouho –, pocítil zase vzrušení jako za starých časů. Po chvíli vylezl na břeh, sedl si na balvan a zády se opřel o kládu. Na holínkách se mu třpytily kapičky. Vyndal sušenky. Spěchat rozhodně neměl v úmyslu. Dnes ne. Odněkud přilétli nějací ptáčci a usadili se na kamenitém břehu. Podřepávali, zobáky mířili k vodní hladině, které se ale nikdy nedotkli, s nervózním cuknutím se vždycky narovnali a pak zase od začátku. Po chvíli ho napadlo, že si tak hrají. Skoro mu jich přišlo líto – že se tak natahují, ale na vodu nikdy nedosáhnou. Hodil směrem k nim pár drobečků, ale ptáci uletěli. Vrcholky stromů ve větru vrzaly, mraky se sunuly z bočních údolí a přes hory. Nekonečné stříbřité zurčení tekoucí vody. Odkudsi za řekou zaslechl sérii výstřelů, ale šly tak rychle po sobě, že je nedokázal spočítat.

Vyměnil mušky a nahodil, když vtom zahlédl laň. Kousek proti proudu se vypotácela z houští a objevila se na plázičce. Kývala a kroutila hlavou, od tlamy jí visely bílé sliny. Levou zadní nohu měla zlomenou, táhla ji za sebou. Na okamžik se zarazila a ohlédla se po něm. Pak vstoupila do vody, uklouzla a skoro upadla, a šla do proudu, až z ní byly vidět jen hlava a hřbet. Dorazila na mělčinu při jeho břehu a nejistě vyšla na břeh, kde kroutila hlavou a oklepávala se. Stál bez hnutí a pozoroval ji, jak zachází do lesa.

„Mizerové.“

Jako by se mu trochu udělalo zle od žaludku. Ještě jednou nahodil, přitáhl vlasec a vrátil se na břeh. Seděl a pomalu žvýkal sendvič. Byl suchý a neměl žádnou chuť, ale stejně ho snědl a na laň se snažil nemyslet. Frances už zřejmě vstala a dělala všechno možné po domě.

Na Frances se mu ale myslet nechtělo. Vybavilo se mu ráno, kdy chytil tři velké pstruhy a sotva je v jutovém pytlí vyvlekl do chatky. Nakonec to dokázal a vysypal je na schody před chatkou. Frances obdivně hvízdla a prstem hladila černé skvrnky na jejich hřbetech. Odpoledne se pak ještě vrátil a chytil další dva.

Tentokrát bylo chladněji, od zalesněných svahů za řekou fičelo. Celý ztuhlý vstal a pajdal přes kameny, aby se trochu rozcvičil. Uvažoval o ohni, ale pak si řekl, že už tam stejně dlouho nepobude. Přes řeku přeletěly nějaké vrány. Křikl na ně, když mu letěly nad hlavou, ale ani se na něho nepodívaly. Vrány byly něco úplně jiného než káňata: nesnášel jejich čern a nemotorný let. Ještě jednou prohodil mušky, přidal olůvka a nahodil proti proudu. Nechal proud, aby mu vlasec vedl mezi prsty, a najednou si na hladině všiml nehybného rybího břicha. Zacvakl pojistku. Olůvko poskakovalo po kamenitém dně a držadlo prutu ho zlehka štouchlo do břicha, když sebou celý prut v jeho ruce cukl. Představoval si, jak asi muška tam dole vypadá, pokud tedy je dost světlá a ryba ji vidí.

Z lesa na plázičku výš proti proudu vyšlo několik kluků. Popocházeli sem a tam, dívali se na něho a pátravě si prohlíželi řeku proti i po proudu. Někteří z nich poklekli a hledali stopy. Pak se na něj zase podívali. Když popošli blíž, hleděl na hory a pak na řeku: vyhlížel pěkné místo na chytání. Trochu se ve vodě natočil, takže se díval po proudu. Začal navíjet, sebral mušku a zapíchl háček do korku nad navijákem. Pak se bokem sunul ke břehu – nemyslel na nic jiného než na ten břeh a že se k němu každým opatrným krokem blíží.

„Hej!“

Pomalů se otočil a litoval, že už není na druhém břehu, že ho zavolání zastihlo uprostřed řeky, kde mu voda na kluzkých kamenech podráždí nohy. Našlapoval instinktivně, nohy si na dně hledaly škvíry, tlačily se mezi kameny. Oči si zatím našly mluvčího té skupinky. Všichni ti kluci měli na boku jakousi pochvu na nůž a jen ten jeden měl pušku. Byl hubený, propadlé tváře, na hlavě měl hnědou kšiltovku. Zeptal se ho:

„Neviděl jste tady vyjít jelena?“ Pušku třímal v pravici, jako by to byla pistole, hlavní ukazoval na plážičku.

Ozval se jeden kluk: „Jasně že ho viděl, Jule. Byl tu před chvílí.“ Podíval se na zbývajících čtyři mladíky. Přikyvovali, posílali si mezi sebou cigaretu a pozorovali ho.

„Ptal jsem se, jestli jste ho viděl.“

„Nebyl to jelen, byla to laň,“ řekl Harold. „A zadní nohu měla napůl ustřelenou. Proboha.“

„A vám je po tom co?“ zeptal se ten s puškou.

„Je pěkně vychcanej, co říkáš, Jule? Koukejte nám říct, kam šel.“

„Kam teda šel?“ zopakoval to mladík a zdvihl pušku k boku. Vlastně na Harolda skoro mířil.

„A kdo to vlastně chce vědět?“ Harold odhodil cigaretu, která ve vodě zasyčela. Prutem mířil dopředu, paží si ho tiskl k boku, druhou rukou si stáhl čepici. „Že vy, kluci, jste z toho tábora, co je po proudu?“

„Vy jste nákej chytřej!“ řekl ten kluk a rozhlédl se po ostatních. Kývl na ně, pomalu přešlápl a pak zase váhu přenesl na první nohu – jako by pantomimicky vyjadřoval chladný hněv. Pak pušku přiložil k rameni a natáhl kohoutek.

Hlaveň mu mířila zhruba na břicho, možná i níž, do rozkroku, na varlata. Pocítil svíravý pocit v těch partiích. Kolem holínek měl zčeřenou vodu – bílá napěšená stopa po chvíli zmizela. Zavrával. Ve vyschlém krku měl hlen. Chtěl se ho zbavit, ale úplně mu ztuhl jazyk. Průzračnou vodou se díval na kameny a místečka s pískem. Napadlo ho, jaké by to bylo, kdyby jeho holínky nabraly vodu a on spadl a voda by ho odnesla jako kus dřeva.

„O co vám jde?“ zeptal se. Ledová voda mu stoupala nohama, zaplavila mu hrudník.

Kluk nic neřekl a jen tam tak stál. Všichni tam jen tak stáli a pozorovali ho.

„Nestřílejte,“ řekl.

Kluk na něho ještě chvíli mířil, pak pušku sklonil. „Měl jste nahnáno, co?“

Harold přikývl jako ve snu. Pořád ještě měl pocit, že se mu chce zívnout – otevíral a zavíral pusou.

Jeden kluk z břehu vyndal kámen a mrštil jím. Harold se natočil zády, kámen dopadl kousek za ním. Kamením už házeli všichni a on tam stál, díval se na břeh a poslouchal, jak kamení šplouchá kolem.

„Stejně jste tu chytat nechtěl, že ne? Mohl jsem vás odprásknout, ale neudělal jsem to. Jelena jste viděl, tak vám je jasný, že jste měl pořádnou kliku. Slyšíte mě?“

Jeden z kluků udělal oplzlé gesto, ostatní se dali do smíchu. Potom všichni zmizeli v lese. Díval se za nimi, pak se otočil a brodil se zpátky na břeh, kde se opřel o kládu. Po chvíli vstal a vracel se do chatky.

Celý den nesněžilo, ale na dohled od mýtiny se začaly snášet bílé lepkavé vločky. Někde ztratil prut, možná jak se jednou zastavil – teď si vybavil, jak ho pokládá do sněhu. Stejně na tom nezáleželo. Byl to výborný prut, v létě před pěti nebo šesti roky za něj dal přes čtyřicet dolarů, ale nevrátil by se pro něj, ani kdyby se druhý den udělalo pěkně. Co vlastně zítra? Zítra se musí vrátit. Na stromě mu nad hlavou zakřičela sojka a druhá jí odpověděla – ta byla za mýtinou někde u jeho chatky. Byl unavený, jenom se vlekl. Ke každému zdvihnutí nohy a položení před tu druhou se musel přinutit.

Vyšel z lesa a zůstal stát. V hlavní budově už rozsvítili, i když ještě nebyla tma. Nějak to prošvihl, a už to bylo pryč. Chvilé určitého hrdinství. Netušil, co udělá. Přece jen tak nepřijede domů. Mrazivým vzduchem se pomalu snášely velké vločky, usazovaly se mu na límci, roztávaly mu na obličejí, chladivé a mokré. Díval se na tichý, pokroucený svět kolem.

LEŽ

„To je lež,“ řekla moje žena a dívala se mi přímo do očí. „Jak jsi mohl něčemu takovému věřit? Ona prostě žálí, nic víc.“ Pohodila hlavou a dál se na mě dívala. Ještě si ani nesundala klobouk a kabát a obličej měla celý uzardělý z obvinění, které jsem jí vmetl do tváře. „Ty mi ale věříš, nebo snad ne? Přece nevěříš takovému nesmyslu!“

Pokrčil jsem rameny a vstal od stolu. „Proč by měla lhát? Co by se tím pro ni změnilo? Co by tím získala?“ Měl jsem nepříjemný pocit. Stál jsem tam v trepkách, zatínal jsem a roztahoval prsty a navzdory celé situaci jsem se spíš já cítil trochu trapně a jakoby na pranýři. Nejsem zrovna rozený inkvizitor. Přál jsem si teď, aby se to k mým uším nikdy nedoneslo, aby všechno bylo jako dřív. „Považuji ji za kamarádku,“ řekl jsem. „Kamarádku nás obou.“

„Je to mrcha, tak je to! Snad si nemyslíš, že by kamarád, třeba ani ne moc blízký, nebo i jenom náhodný známý, mohl vůbec vykládat něco takovýho, takovou nehoráznou lež? Nebo snad jo? Tomu sám nevěříš.“ Zavrtěla hlavou a skoro se usmívala nad mou hloupostí. Pak si odšpendlila klobouk, sundala rukavice a vše položila na stůl. Svlékla si kabát a pověsila ho přes opěradlo židle.

„Já už nevím, čemu mám věřit,“ řekl jsem. „Já ti věřit chci.“

„Tak mi věř! Věř mi, já ti říkám pravdu. O něčem takovým bych ti nelhala. Fakt. Řekni, že to nemyslel vážně, miláčku. Řekni, že tomu nevěříš.“

Popošla ke mně o krok blíž. Mám ji rád. Chtěl jsem ji obejmout, přitisknout ji k sobě a říct, že jí věřím, ale ta lež, pokud to lež byla, už se mezi nás vetřela. Odtáhl jsem se a otočil pryč. Prošel jsem kolem stolku k oknu.

„Musíš mi věřit,“ naléhala. „Víš, že je to blbost. Přece ti říkám pravdu.“

Stál jsem u okna a díval se dolů na pomalu se sunoucí auta. Kdy-

bych zvedl oči, uviděl bych v okně odraz své ženy, jak se dívá zezadu na mou hlavu. Jsi přece velkorysý člověk, říkal jsem si, pořádně si to všechno přeber. Myslel jsem na svou ženu, na náš společný život, na pravdu jako opak smyšlenek, na upřímnost a klam, iluze a skutečnost. Myslel jsem na film *Zvětsšenina*, na kterém jsme spolu byli. Myslel jsem na tlustý životopis Lva Tolstého, ležící na stolku, na věci, které Tolstoj říká o pravdě, na to, jaký rozruch způsobil ve starém Rusku. Pak jsem si vzpomněl na dávného kamaráda, kterého jsem kdysi měl ve třetím a čtvrtém ročníku na střední škole. Na kamaráda, jenž nikdy nedokázal mluvit pravdu. Byl to příšerný notorický lhář, a přesto jinak docela příjemný, dobromyslný člověk a po dva až tři obtížné roky mého života opravdový kamarád. Měl jsem radost, že jsem si vzpomněl na toho nenapravitelného lháře z mé vlastní minulosti, na případ, který mi pomůže v současné krizi našeho doposud šťastného manželství. Ten člověk, nenapravitelný lhář, opravdu mohl potvrdit teorii mé ženy, že po světě takoví lidé chodí. Vrátila se mi spokojenost. Otočil jsem se, abych něco řekl. Věděl jsem, co chci říct: Ano, může to tak být, je to tak, lidé mohou lhát a také často lžou, neovladatelně, možná podvědomě, někdy chorobně, aniž přemýšlejí o následcích... Taková je i moje informátorka. Ale přesně v ten okamžik se moje žena posadila na pohovku, zakryla si obličej rukama a vyhrkla: „Je to pravda. Bože, odpusť mi, všechno, co ti řekla, je pravda. Lhala jsem, když jsem ti říkala, že o tom nic nevím.“

„Tak je to pravda?“ vydechl jsem. Sedl jsem si na jednu ze židlí u okna.

Přikývla a stále si zakrývala tvář.

„Proč jsi to teda zapírala? Přece si nikdy nelžeme. Copak jsme si vždycky neříkali pravdu?“

„Bylo mi to líto,“ vysvětlovala. „A styděla jsem se, ani nevíš, jak jsem se styděla. Nechtěla jsem, abys tomu věřil.“

„Asi to chápu,“ řekl jsem.

Odkopla boty a opřela se o opěradlo pohovky. Pak se narovнала a stáhla si svetr přes hlavu. Upravila si vlasy a vzala si z podnosu cigaretu. Přidržel jsem jí zapalovač a najednou mne na chvíli

zaskočil pohled na její štíhlé bledé prsty a udržované nehty. Měl jsem pocit, jako bych se na ně díval trochu jinak a viděl v nich cosi nového.

Potáhla z cigarety a za chvíli se zeptala: „A jak ses dneska měl, miláčku? Tak celkově. Víš, jak to myslím.“ Držela cigaretu mezi rty a na chvíli se postavila, aby mohla shodit sukní. „Tak.“

„Ušlo to,“ odpověděl jsem. „Nebylo to nejhorší. Nebudeš tomu věřit, ale odpoledne přišel policajt se zatykačem, hledal někoho, kdo kdysi bydlel tady na patře. A správce osobně volal, že budou něco opravovat a půl hodiny nepoteče voda, od tří do půl čtvrtý. Představ si, že tu vodu museli vypnout přesně v době, co tu byl ten policajt.“

„Vážně?“ řekla a potáhla se.

Přikývl jsem. „A přečetl jsem dnes pořádný kus z toho Tolstýho.“

„Skvělý.“ Nenasytně žvýkala slané oříšky, jeden po druhém si je házela pravou rukou do úst, zatímco v levé stále ještě držela cigaretu. Občas přestala jíst, jen aby si hřbetem ruky otřela rty a potáhla z cigarety. Shodila už ze sebe i spodní prádlo a složila pod sebe nohy. Začala se uvelebovat na pohovce a vypadala spokojeně. „Jaký to je?“

„Měl některý zajímavý myšlenky,“ řekl jsem. „Byl dost originální osobnost.“ Prsty se mi chvěly, krev proudila rychleji, ale zároveň jsem cítil zvláštní slabost.

„Pojď sem, ty můj malej mužiku,“ vybídla mě.

„Chci slyšet pravdu,“ řekl jsem chabě. Klečel jsem a opíral se rukama o zem. Pružná plyšová hebkost koberce mě vzrušovala. Pomalu jsem popolezl k pohovce a položil si bradu na jeden z polštářů. Zajela mi rukou do vlasů. Ještě se pořád usmívala a zrnka soli se jí leskla na plných rtech, ale jak jsem se na ni díval, oči se jí plnily nevýslovným smutkem. Přesto se dál usmívala a hladila mě po vlasech.

„Ty jeden malej pašo,“ řekla. „Pojď sem, bumbrlíčku. Tak ono to opravdu věřilo tý ošklivý paní tu ošklivou lež? Tady si polož hlavičku na mamčin prs. Tak. A teď zavři očička. To je ono. Jak to jen mohlo věřit takový věci? To jsem se v tobě hrozně zklamala. Přece mě výborně znáš. Některý lidi lžou jen tak ze sportu.“